УДК 373.2

ЗНАЧЭННЕ МАЛАЙ РАДЗІМЫ Ў ВЫХАВАННІ ПАТРЫЯТЫЧНЫХ ПАЧУЦЦЯЎ ДЗЯЦЕЙ ДАШКОЛЬНАГА ЎЗРОСТУ

Л. Г. Музычэнка, І. У. Быкава
Яслі-сад 13 (г. Магілеў)

Ключавыя словы: малая радзіма, патрыятычнае выхаванне, адукацыйны працэс.

У артыкуле разглядаецца роля малай радзімы ў патрыятычным выхаванні дзяцей дашкольнага ўзросту, апісваюцца эфектыўныя формы і метады арганізацыі працэсу патрыятычнага выхавання дашкольнікаў на прыкладзе вопыту работы ўстановы дашкольнай адукацыі.

MEANING OF A SMALL HOMELAND IN THE UPBRINGING OF PATRIOTIC FEELINGS IN CHILDREN OF PRESCHOOL AGE

L. G. Muzychenko, I. V. Bykova
Nursery-garden no. 13 (Mogilev)

Keywords: small Motherland, Patriotic education, educational process.

The article considers the role of the young Motherland in the Patriotic education of preschool children, describes effective forms and methods of organizing the process of Patriotic education of preschool children on the example of the experience of a preschool education institution.

Задачу вырасціць новае пакаленне сумленнымі, разумнымі, працавітымі людзьмі, якія любяць свой народ і сваю Айчыну, жыццё ставіць не толькі перад намі, нашымі бацькамі і дзядамі, але і ставіла перад дзядамі нашых дзядоў – у стагоддзях і тысячагоддзях. І стагоддзі і тысячагоддзі вырашалася праблема асэнсавання, захавання і перадачы новым пакаленням таго ўсеагульнага, на чым трымаецца ўсё чалавечае грамадства, і таго асабістага, што складае твар кожнага народа. Гісторыя, традыцыі, культура, мова – складнікі, без якіх немагчыма жыццё і развіццё кожнага народа. У апошнія гады ў галіне адукацыі адбываюцца значныя перамены, якія тычацца змены падыходаў да арганізацыі адукацыйнага працэсу, да выбару форм і метадаў работы з дзецьмі. Сучасная адукацыя вырашае шэраг задач, звязаных з пошукам эфектыўных шляхоў арганізацыі адукацыйнага працэсу, галоўным прынцыпам якіх з’яўляецца арыентацыя на развіццё самастойнасці, творчасці, ініцыятывы, своеасаблівасці і непаўторнасці кожнага дзіцяці.

У жыцці кожнага з нас асаблівае месца ў сэрцы займае малая радзіма. Наша малая радзіма – гэта месца, дзе мы нарадзіліся і выраслі, дзе адбываліся

важныя падзеі, гэта “крыніца”, з якой мы чэрпаем сілы, энергію, натхненне ўсё наша жыццё. Нездарма кажуць: “Няма смачнейшай вадзіцы, як з роднай крыніцы”. Гэтыя словы – пра каханне чалавека да месца, дзе ён нарадзіўся, дзе ён рос, дзе набываў сваіх сяброў.

Нам, педагогам, вельмі хацелася, каб для выхаванцаў “крыніцай” цяпла, радасці, творчасці, крыніцай любові да роднай зямлі стала дашкольная ўстанова, дзе праходзяць самыя першыя і самыя важныя гады жыцця, непарыўна звязаныя з малай Радзімай. Дзяржаўная ўстанова адукацыі “Яслі-сад № 13 г. Магілёва” з’яўляецца ўдзельнікам рэспубліканскага інавацыйнага праекта “Укараненне мадэлі арганізацыі працэсу патрыятычнага выхавання дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўстанове дашкольнай адукацыі”, навуковым кансультантам якога з’яўляецца Варанецкая Людміла Мікалаеўна.

Глыбокае ўздзеянне аказвае на дзіцяці навакольнае прадметна-прасторавая асяроддзе. Кожны чалавек, пераступаючы парог дашкольнай установы, можа адчуць атмасферу беларускіх традыцый. На тэрыторыі ўстановы, у кожнай групе цешыць вока роднае – беларускае: прадметы декаратыўна-прыкладнога мастацтва, прадметы беларускага быту, наглядны і дыдактычны матэрыял. Ва ўсіх узроставых групах у даступным для дзяцей месцы размяшчаецца дзяржаўная сімволіка нашай краіны, а таксама матэрыял для азнаямлення дзяцей з родным краем, з дэкаратыўна-прыкладным мастацтвам Беларусі, створаны міні-музеі беларускага побыту. Прадметна-прасторавае асяроддзе арганізавана на аснове прынцыпаў свабоднага выбару, універсальнасці, сістэмнасці, спрыяе далучэнню дашкольнікаў да культурнай спадчыны беларускага народа.

Быць патрыётам сваёй Айчыны могуць навучыць толькі неабыякавыя людзі, якія добра ведаюць гісторыю, традыцыі і культуру свайго народа, таму мы пачалі з удасканалення ўяўленняў і кампетэнцый педагогаў. Педагагічныя саветы, семінары-практыкумы “Знаёмімся з гісторыяй роднага краю”, “Беларуская народная педагогіка”, “Патрыятычнае выхаванне дзяцей дашкольнага ўзросту”, дзелавыя гульні “Знатакі гісторыі і культуры”, “Размаўляем па-беларуску”, “Мы–патрыёты”, конкурсы, віктарыны, творчыя выставы і г.д. дапамаглі не толькі павысіць прафесійны ўзровень педагогаў, але і паглыбіць нашы веды аб родным краі.

Дзейнасць з выхаванцамі праводзім у комплексе, імкнучыся, каб кожнае імгненне было напоўнена цікавай і прадуктыўнай дзейнасцю: гульнямі, заняткамі, падарожжамі. “Асноўнымі формамі арганізацыі адукацыйнага працэсу з’яўляюцца гульня, занятак” [1, с. 154]. Інавацыйны падыход у арганізацыі спецыяльна арганізаванай дзейнасці выяўляецца ў тым, што кожны

занятак арганізуецца ў выглядзе сумеснай пазнавальнай дзейнасці дзяцей, якая прадугледжвае іх актыўную пазнавальную дзейнасць і зносіны з мэтай пашырэння ўяўленняў аб навакольным свеце, аб малой радзіме, аб родным горадзе, родным краі, аб традыцыях і культуры беларускага народа. Эфектыўным з'яўляецца рэалізацыя адукацыйных і даследчых праектаў "Памятныя месцы Магілёва", "Вуліца, на якой я жыву", "Гісторыя любімага горада", "Магілёў у гады Вялікай Айчыннай вайны"; заняткі-экскурсіі па родным горадзе і ў Магілёўскі краязнаўчы музей.

Сучасным эфектыўным сродкам азнаямлення дзяцей з навакольным светам з'яўляюцца гульні з выкарыстаннем інфармацыйных камунікацыйных тэхналогій і электронных сродкаў навучання. Напрыклад, гульні з выкарыстаннем ІКТ (інтэрактыўнай дошкі) на тэмы "Падарожжа па казках", "Сімволіка Рэспублікі Беларусь", "Мой пасёлак Грабенева", "Мая Радзіма", "Знайдзі памылку", "Народныя промыслы" не толькі дапамагаюць вырашэнню задач патрыятычнага выхавання, але і эмацыйна насычаюць адукацыйную дзейнасць, спрыяюць матывацыі дзяцей да запамінання, забяспечваюць умовы для свабоднага выбару дзяцей.

Немагчыма дасягнуць поспехаў у справе выхавання дзяцей без актыўнага ўзаемадзеяння з бацькамі. Бацькі выхаванцаў таксама разумеюць, як важна вырасціць патрыёта, таму яны – надзейныя партнёры і саюзнікі ў кожнай справе. Выклікаюць цікавасць у дзяцей і дарослых такія формы работы, якія аб'ядноўваюць усіх агульнай дзейнасцю: акцый "Дзякуй дзеду за пабеду", паходаў, экскурсій па родным горадзе і на прыроду, удзел у правядзенні тэматычных тыдняў "На мове роднай размаўляем", "Цудоўная беларуская гульня", святаў "Гуканне вясны", "Каляды", выстаў "Сямейныя гербы", "Радавод", конкурсаў ды інш.

На працягу ўжо трох гадоў ў дзіцяча-бацькоўскім клубе "Крыніца" з задавальненнем збіраюцца дзеці, педагогі, бацькі, каб знаёміцца з родным горадам і родным краем, каб займацца краязнаўчай, даследчай і творчай дзейнасцю.

Такім чынам, можна зрабіць выснову: малая радзіма іграе асобую ролю ў выхаванні патрыятычных пачуццяў дзяцей дашкольнага ўзросту. Дзейнасць ў гэтым кірунку дае магчымасць:

– сістэматызаваць працу з дзяцьмі, педагогамі, бацькамі – суб'ектамі арганізацыі патрыятычнага выхавання;

– сфарміраваць у выхаванцаў першапачатковыя ўяўленні аб родным краі і паважлівае стаўленне да яго;

– далучыць бацькоў выхаванцаў да праблемы патрыятычнага выхавання дзяцей, пашырыць узровень іх ведаў аб родным краі;

– арганізаваць узаемадзеянне суб'ектаў з мэтай эфектыўнай арганізацыі працэсу патрыятычнага выхавання дзяцей дашкольнага ўзросту.

Літатаратура

1. Кодекс Республики Беларусь об образовании: с изм. и доп. по состоянию на 12 марта 2012 г. – Минск: Национальный центр правовой информ. Республика Беларусь, 2012. – 400 с.